

S. xv: «fent oració 'n l'ort, / Jhesús, après de la cena, / sentint congosa de mort / l'ànima vostra, serena, / *sedejant* nostra salut, / elegís morir en creu», Fc. Prats, a 1487 (JMBover, *BiEscrBal* II, 154 4 5) i Isabel de Villena (*AlcM*). Potser no en difereix més que gràficament un *sedegar* que el *DAG* troba en un text del S. xv *Sedejant* [Llull, *DAG*] i bons exs en *AlcM* (Ss. xv-xix): és dolent l'acastellanat *sedent* [Belv.], encara que hi vagi caure un cop Verdaguier, sota els raigs dels místics de Castella («una creueta, oh Senyor / --- / quan la miro tan hermosa, / dic, *sedent* de més amor: / una creu és poca cosa / per la festa de mon cor» (*Flors del Calvari*, O. C. Pop xvi, 84).

El mot català de sempre és *assedegat* [c. l'a 1400]: «si ton enemic ha fam, dóna-li menjar, si és *assedegat* dóna-li a beure», AntCanals (*Carta de St Bernat a sa germana*, CoDoACA xiii, 477); «--- / veren lluytar dos enemics vaixells: / flameja en l'un bandera genovesa, / y en l'altre ronca, *assedegat* de presa, / lo lleó de Venècia ab sos cadells», *Atl* (introd, 1f); en sentit més i més figurat. «--- tots els llums --- ella 'ls havia fet encendre, *assedegada* de claror», NOLLER (*Pap* 1, 220); «anava *assedegat* per a atrapar-la», Valls Vicens (*Lo Segador*, 33). N'hi ha hagut una variant formativa *eixedegat* (o *aixe-*), de prefix EX-SITIC: «transit, *axadegat* o mort de set: *sitibundus*, *siti* pene *evectus*», *DTo* 1647. També degué existir a Mall, car avui hi ha «*xigó*: set abrusadora» (a Sta. Eugènia, mot fem, *AlcM*) que ha de resultar d'un encreuament d'*aixe-degao (-ATIONE), encreuat amb *eixug(a)ó* 'acció d'eixugar', però la -z- de *xigó* i el significat provenen que no ve d'aquest; que per cert sembla ser fem i provinent de -ATIONE; no de -ONE m, com diu *AlcM* (però no figura com a masculí en cap de les frases que en cita).

Fins avui és mot comú a tots els dominis de la llengua, fins Eiv. («*assedegat*: sediento», PzCabr.); «que tiene sed, sediento --- *sitibundus*; se aplica a los campos que necesitan la humedad o riego; el que con ansia desea alg. c.; *anar* o *estar tot assedegat*», *DAMen*; localment, amb lleus alteracions fonètiques o altres, com ho fan alguns val.: «el cor de la bèstia metàl·lica que ens porta batega fortament, *assadegat* per la costera», JFBoix i Sanmartí («El Camí», 13-ix-33); *axadegat*, ja fou registrat pel *DTo* (1647, s.v. *sedent*, com a sinònim); en el *DTo* 1670 s'hi afegí *axadagat*, a l'Alt Pallars *aserdegat* a Estaon de Cardós, *aserdegat* als altres cinc pobles principals de Cardós i Vall Ferrera (1932-34, cf. *BDC* xxiii, 273), degut a un encreuament amb *xardor*, *xardorós* (i altres derivats de *EX-ARDERE*)¹ i segueix així fins a Sort, SdUrg i Andorra (*ALCat*, 171); *aseregat* a Maella, *resegat* a Calaceit (Casac. 1923).

De combinacions d'*assedegat* amb *sedejant*, junt amb noves derivacions secundàries, han resultat altres derivats menys importants. Pall. +*axardegós* 'assedegat' a Tor (V. Ferrera, 1932). Degué existir un *sedequera* que es contrau en *seguera* «desig ardent» a la Plana de Castelló (cf. GColon, *BSCC* xxxiv, 303); d'una combinació d'aquest amb *sedegós* (*DAG*) usat a

Tortosa 'assedegat', 'anhelós' (Moreira, *Folk Tort*, 286), resulta *seguerós* usat per JPorcar del B Maestrat: «voríem com la carn febrova, aprofitant les fosques, es llençaria *seguerosa* a la caça de l'idilli» (*BSCC* xiv, 249). Formació regressiva és *sedec* 'avar' («cobejós» *DFA*) que el vell i savi amic Francesc Torres Ferrer ens ensenyà (1931) a la S. F. (*IEC*) de les seves joves memòries de Martorell, entre minyonets que juguen: «—Dóna'm una bala! —No te la darà pas, és més *sadèk!*» *Sedega*

Sedejador *Sedeny* (Vallès, *DAG*) *Assedegar*, *assedegant*; *assedegador*, *assedegament*; *desassedegar*, *asetegat*

Sitibund, poc usat, pres del ll. *sitibundus* 'assedegat'.

¹ Formació molt estesa de la banda francesa: llem. *essardar* 'dessécher, faire sécher', fr. mj. *essardé* 'desséché, altéré', Baixa Bretanya *essard* adj. «sec d'un chemin» (Pipriac, *FEW* (EXARDERE), Bas-Maine *esardé*, *esaré* «essarder, essorer, sécher à l'air ou autrement» (Dottin) Una formació postverbal com l'*essard* baix-bretó es degué estendre cap al Sud fins als Pirineus, car d'una combinació d'un *esart amb *axardegat/assedegat* degué sortir l'aranès *asartat/asertat* (1930 ---). Res a veure amb això, contra les aparences, no té un mot galleg ja antic, que ja usà Pay Gómez Charifio a mj. S. XIII («que o mar quebranta e que faz morrer / *anxerdados*» car l'anttesi amb «outros ha a quen da / grandes heredades» (*BRAE* xvii, 685; xviii, 353), mostra que significa 'desposseir, arruinar' i ve de EX-HEREDITARE, per més que avui hagi evolucionat en *enxardar* «perjudicar; enojar, molestar» (Carré Alv.)

³⁵ SET, núm. del ll. SĒPTEM id □ 1ª doc: orígens (Llull etc.).

«De les *set* edats en què és departit lo món --- La primera edat fo, fill, de Adam a Noè --- La *setena* etat és de Jesuchrist tro a la fi del món ---», «Dels *set* sagraments», «Èvst e Aloma --- per ço que fahien, mortificaven en los peccadors los *set* peccats mortals», Llull (*Do Pu*, §§ 97, 23, Gili, pp. 271, 57; *Blanq*, *NCI* 1, 97.18).

Deixem per a obres de fraseologia i de lexicografia descriptiva la cura de donar exemples de l'ús literari i fraseològic. El mot es pronuncia en tot el territori de la llengua *sét* amb *e* oberta: puc confirmar que és així fins als últims extrems del domini: *sét* Tavascan de Cardós, 1934, fins a la rodalia d'Alacant i les tres illes, i fins a l'Alguer, on també hi ha *é* i això també allí és anòmal, com demostrà H. Kuen, *AORBB* vii, 1934, 92. La teoria ens faria esperar que, al contrari, fos tançada, i igualment en tots cinc dominis dialectals. Car no hi ha dubte que el ll. SĒPTEM tenia *e* breu, com ho provenen els seus germans indoeuropeus i totes les llengües romàniques: it. *sette*, oc. *sèt*, comprovat per rimmes dels trobadors clàssics¹ etc., i les tres llengües que diftonguen vocal travada presenten el resultat normal de *se* en totes: roms. *șapte*, friulà *siet*, cast. *siete*

Quan Fabra descobrí la llei del timbre de la *e* en